

РЕЦЕНЗИИ И ОБЗОРИ / REVIEWS AND SURVEYS

ДА ПОПИТАМЕ ВЛАДКО МУРДАРОВ!

ТЕКСТОВЕ, ПОСВЕТЕНИ НА 75-ГОДИШНИНАТА НА ЕЗИКОВЕДА
И ПРЕВОДАЧА ПРОФ. Д.Ф.Н. ВЛАДКО МУРДАРОВ
СОФИЯ, ИЗДАТЕЛСТВО НА БАН „ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ“, 2023, 472 СТР.

Тематиката на сборника е широка и се определя от научните и творческите интереси на проф. Владко Мурдаров. В сборника са обособени две основни части: „Приятелите“ и „Колегите“. Първата част съдържа кратки текстове от представители на театралните и преподавателските среди у нас. Втората част съдържа 38 научни статии и една рецензия, разпределени в няколко тематични блока.

LET'S ASK VLADKO MURDAROV!

A COLLECTION OF PAPERS DEDICATED TO THE 75TH ANNIVERSARY
OF THE LINGUIST AND TRANSLATOR PROF. D.SC. VLADKO MURDAROV
SOFIA, PROF. MARIN DRINOV PUBLISHING HOUSE OF BAS, 2023, 472 S.

The collection covers a broad range of topics reflecting Prof. Vladko Murdarov's interests in linguistics and translation. It is divided into two main sections titled *Friends* and *Colleagues*. The first one features contributions by people involved in academia or the theatrical community, while the latter includes 38 thematically organised scientific articles and one review.

Сборникът се открива с уводна част под заглавие „Приятелите“, съдържаща думи на признателност от дейци на образованието, филолози, преводачи, журналисти и видни представители на културната общност със спомен за общуването с проф. Владко Мурдаров и за негови обществени прояви. Сред тях личат имената на Мариана Хил, Георги Лозанов, Богдана Костуркова, Лилия Абаджијева, Антон Угринов, Георги Любенов, Владимир Игнатовски, Атанас Атанасов, Снежина Русева-Здравкова, Ангел Маринов, Георги Даскалов, Весела Смилец, Калина Викторо-

ва, Нина Маринова, Васил Райнов, Виктор Лилов, Йордан Йорданов и Александър Зицман. Те изтъкват както неговите универсални знания и уменията да ги приложи във всеки отделен случай, така и високоетичния начин на общуване на юбиларя.

Следващата част от сборника под заглавие „Колегите“ обхваща широк кръг изследвания по съвременен български език. В началото са събрани теми по проблеми, намерили широко място в проучванията на Владко Мурдаров – „Правопис и правоговор“. Разделът започва със статията на Милен Томов на тема „Езиковите „съветници“ в българската езиковедска литература“. След това се разискват въпроси на правописните принципи от Мариана Георгиева в статията „Синтактичният правописен принцип в българския език“, от Руска Станчева в разработка на темата „За слято и разделно писаните лексикални единици от типа офис сграда и офиссграда“, от Йорданка Трифонова с наблюдения върху отклоненията от графичната норма в художествения текст и техния произход, от Татяна Александрова в анализ на кодификацията на правоговорните норми. С правоговора са свързани и статиите за мястото на ударението във формите на едносрични съществителни от мъжки род от Жанета Златева и Илияна Кунева, както и върху изговора на думите, образувани с представки на Лора Желева. Този раздел завършва с публикуване на рецензията за труда на Владко Мурдаров „Разни нови езикови съвети“ от Мария Попова, която обхваща в цялост една от най-популярните книги на автора.

Ценен е разделът, посветен на граматиката, словообразуването и семантиката. Красимира Алексова е изложила анализ на композитните изрази с неопределителен характер от типа „кой ще да е“ и „който и да е“. Юлия Балтова се спира на разграничаването на словообразователния от морфемния анализ, който се определя като ключов въпрос в словообразуването. Обект на разглеждане в статията на Катя Чаралозова е семантико-прагматичен разбор на системата на българските лични имена. Интересен въпрос за двойните и множествените умалителни в българския език разисква Николай Паскалев. Близък по научно поле е анализът на Малина Стойчева за граматичното адаптиране на нововъведени в обращение чужди думи в медийни текстове. В своето изследване „Поглед върху българския ономастикон с лексикален компонент *влад*“ Надежда Данчева представя лични имена и географски названия в съвременната българска антропонимна и топонимна система. Анна Чолева-Димитрова показва нови наблюдения върху прякорите в онлайн пространството с особено внимание върху тези, сътворени от спортните фенове. Принос в българската антропонимия е статията на Мая Влахова за съвременните

лични имена като феномен на словообразуването. В областта на семантиката е статията на Христина Кукова за стимул-ориентирани сетивни глаголи.

Под заглавие „Лексикология, терминология, лексикография“ са обединени шест статии, ориентирани към представяне на лексиката в синхронен и диахронен аспект, както и проблеми на терминологизацията. Диана Благоева се спира на представянето на неологичната лексика в общи двуезични речници. Следват разработки по актуални въпроси на лексиката – на Йовка Тишева „Отново за паразитите в речта ни“, на Андрана Ефтимова „Езикът на пандемията в българските лингвистични изследвания“, на Андрея Раду-Беженару „Оказионализмите в българския и румънския медиен дискурс“ и на Екатерина Петкова „Термини от природните науки с външна форма, получена чрез трета степен на терминологизация“.

В раздела „Езикът на превода“ се хвърля светлина върху проблеми при превода от чужди езици в три статии: на Димитър Веселинов „Мистерията около един традуктологичен еквивалент“, на Людмила Илиева „Някои наблюдения върху превода на парагвайска литература на български“ и на Малина Станкова „Превод и значение (няколко бележки/някои размисли)“.

В последния раздел на сборника вниманието е съсредоточено върху историята на българския език и на езикознанието. Историята на българския книжовен език от древния период до прехода към новобългарски език и неговия развой заема място в анализите на неразработени въпроси в статиите на Елка Мирчева „За мерките и тегликите в средновековните славянски текстове“, на Георги Митринов и Светлана Мухова „Надписите на камбани от църквите в гр. Копривщица“, на Калина Викторова „Аналитизмът на новобългарския език, отразен в синтактичната структура“, на Сия Колковска – за историята на съставянето на речник на чуждите думи от З. Футеков, на Емилия Пернишка „Отново за езика като културен код на народа и времето“, на Кина Вачкова „Към въпроса за езиково-правописната практика на „Цариградски вестник“, на Диана Иванова „Със искрено сърце и съ душевна почест, вашъ Н.Н.“ или за речевия етикет в „Краткій най-новій писмовник“ (1856) от Георги Икономов“, на Надка Николова „Колективният правописен проект на свищовските учители от 1875 г.“, на Лучия Антонова-Василева „Учебната книжнина на банатските българи – вековна традиция и съвременни проблеми“ и на Симеон Стефанов под заглавие „Щъркел шарен, дългокрак“. В разработките са изнесени нови изворови данни и нови наблю-

дения за малко познати факти от историята на езика. Този раздел се допълва от две статии върху историята на езикознанието от авторите Стоян Буров „Нови щрихи към портрета и творчеството на българския учен д-р Манол Иванов (1867–1906)“ и Ангел Г. Ангелов „Българските ученици на Ватрослав Ягич – щрихи към темата“

В заключение на тази рецензия искам да подчертая, че това не е антология, формално предназначена да отбележи юбилея на Владко Мурдаров, а представлява сборник от приноси изследвания в областта на българския език, неговото съвременно състояние и история. Изброените заглавия принадлежат на автори, които имат водещо място в българската лингвистика и които представят актуални проблеми, разработвани в Института за български език при БАН, в Софийския университет и в другите университети в страната. Книгата ще бъде полезна както за студенти и преподаватели, така и за специалистите в тази област.

Анисава Милтенова / Anisava Miltenova

✉ Проф. д.ф.н. Анисава Милтенова
Институт за литература
при Българската академия на науките
бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, 1113, София, България
amiltenova@gmail.com

✉ Prof. Anisava Miltenova, DSc
Institute for Literature, Bulgarian Academy of Sciences
52 Shipchenski prohod, Bl. 17, Sofia 1113, Bulgaria
amiltenova@gmail.com